

**A Békésszentandrás Önkormányzata Képviselő-testületének
17/2011.(VII.18.) önkormányzati rendelete
a helyi jelentőségű természeti területek és értékek védetté nyilvánításáról**

Békésszentandrás Nagyközség Önkormányzatának Képviselő-testülete a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény 16. § (1) bekezdésében, valamint a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 24. § (1) bekezdés b) pontjában kapott felhatalmazás alapján a következő rendeletet alkotja:

A rendelet hatálya

1. §

- (1) Jelen rendelet hatálya Békésszentandrás Nagyközség közigazgatási területére terjed ki.
- (2) Minden természetes és jogi személy kötelessége a helyi természeti területek, értékek védelme. Ennek érdekében kötelesek közreműködni a veszélyhelyzetek és károsodások megelőzésében, a károk enyhítésében, azok következményeinek megszüntetésében és a károsodás előtti állapot helyreállításában.

A védetté nyilvánítás célja

2. §

- (1) A kiemelt oltalmat igénylő földtani, víztani, növénytani, állattani, tájképi és kultúrtörténeti szempontból vagy más közérdekből védelemre érdemes helyi természeti területek és értékek körét megállapítsa, és azokat védetté nyilvánítsa.
- (2) Jogi eszközöket biztosítson a természetvédelem helyi szintű szabályainak megállapításával a község területén található természetvédelmi területek és értékek tervszerű megőrzéséhez fenntartásához, fejlesztéséhez.
- (3) Elősegítse a község természeti területek és értékek jellegzetességeinek, növény- és állatvilágának, földtani, víztani, valamint tájképi és kultúrtörténeti értékeinek megőrzését, illetve kutatását, bemutatását, oktatási és ismeretterjesztési célú hasznosítását.
- (4) Előmozdítsa a társadalom bevonását a természeti területek és értékek hatékony megőrzésébe és a széleskörű szemléletformálásba.

A helyi védettség tárgyai

3. §

A helyi védelem tárgyát képezik mindazok a település területén lévő, országos védettség alatt nem álló, de ritkaságuk, különlegességük, esztétikai, tudományos vagy helytörténeti jelentőségük miatt fontos természeti területek és értékek, melyeket a képviselő-testület védelem alatt állónak minősít.

Jelen rendelet melléklete tartalmazza a helyi védettség alá tartozó természeti területeket és értékeket, azok rövid leírását (ingatlan-nyilvántartási adatait, térképeket), a védettség indokait.

A helyi védettség keletkezése és a védettség megszüntetése

4. §

- (1) A természeti területek és értékek helyi védelme a képviselő-testület által történő védetté nyilvánítással jön létre.
- (2) A védetté nyilvánításra, illetve annak megszüntetésére vonatkozó eljárás hivatalból vagy állampolgári javaslat alapján indulhat.
- (3) A javaslatnak tartalmaznia kell:
 - a helyi természeti terület, érték leírását, megnevezését,
 - a pontos hely megjelölését (utca, házszám, helyrajzi szám),
 - a helyszínrajzot és/vagy fényképfelvételt,
 - a kezdeményezés indokolását.
- (4) A helyi védettség alá helyezés, illetve annak megszüntetése iránti eljárás megindításáról az érdekelteket értesíteni kell. Érdekeltnek kell tekinteni a következő szervezet, illetve személyeket:
 - a javaslattal érintett ingatlan tulajdonosa, illetve az ingatlan használója,
 - a kezdeményező.
- (5) Az ingatlan használójának értesítése a tulajdonos útján történik.
- (6) A javaslattal kapcsolatban az érdekeltek írásban észrevételt tehetnek, mely észrevételeket a javaslat előterjesztéséhez csatolni kell.
- (7) A védelem alá vont természeti területeket és értékeket a védettségre utaló feliratú táblával (pl. „Védett fa” ; „Védett fasor”) kell ellátni.
- (8) A helyi védettség kimondásáról, megszüntetéséről értesíteni kell
 - a) az ingatlan tulajdonosát,
 - b) az érintett területek, utak, közművek fenntartóit,
 - c) az építésügyi hatóságot,
 - d) a Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóságát,
 - e) a Tiszántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőséget,illetve, az erről szóló döntést tájékoztatásul meg kell küldeni a Békés Megye Képviselő-testülete Önkormányzati Hivatalának.
- (9) A helyi jelentőségű védelem tárgyában született döntést a helyben szokásos módon (a polgármesteri hivatal hirdetőtáblájára történő kifüggesztéssel és helyi sajtó útján) közzé kell tenni.
- (10) A helyi védelem alatt álló természeti területekről és értékekről nyilvántartást kell vezetni, mely nyilvános, abba bárki betekinthesz.
- (11) A helyi védelem alá helyezés, illetve annak megszüntetése tényét az ingatlan-nyilvántartásba be kell jegyeztetni. A bejegyzés esetleges elmaradása a védettség hatályát nem érinti.

Előírások, eljárási szabályok és szankciók

5. §

- (1) A védelem alá vont természeti területekkel, értékekkel kapcsolatos első fokú természetvédelmi hatósági jogkört az 1996. évi LIII. törvény felhatalmazása alapján a jegyző gyakorolja.
- (2) A helyi védettségű természeti területek illetve a természeti értékek védelme érdekében a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény és vonatkozó egyéb országos hatályú jogszabályok előírásain túlmenően a (3) bekezdésben foglalt szabályok betartása kötelező.
- (3) Tilos minden olyan tevékenység folytatása, amely a helyi védelem alá vont természeti területek és értékek állapotát közvetlen vagy közvetett módon a természetvédelmi célokkal ellentétesen megváltoztatja vagy veszélyezteti. Gondoskodni kell a védett természeti érték fennmaradásához szükséges természeti feltételek, így többek között a talajviszonyok és a vízháztartás megőrzéséről.
- (4) A természetvédelmi területekre és értékekre vonatkozó egyéb előírások tekintetében a helyi jelentőségű természetvédelmi terület vagy érték természetvédelmi kezelési tervében foglaltakat kell alkalmazni.
- (5) A helyi védelem alá vont természeti területeket és értékeket megsértők elleni szabálysértési eljárás lefolytatása a jegyző hatáskörébe tartozik.
- (6) A helyi védelem alá vont természeti területeket és értékeket megsértők ellen a jegyző természetvédelmi bírságot szabhat ki.
- (7) A természetvédelmi bírság megfizetése nem mentesít a büntetőjogi, a szabálysértési, a kártérítési felelősség, valamint a tevékenység korlátozására, felfüggesztésére, tiltására, továbbá a helyreállításra vonatkozó kötelezettség teljesítése alól.
- (8) A természetvédelmi bírságból befolyó összeg az önkormányzat környezetvédelmi alapjának bevételi forrása, az így befolyt összeget csak a helyi természeti értékek fenntartására és növelésére lehet fordítani.

A védett természeti területek és értékek állapotának felülvizsgálata

6. §

- (1) Az önkormányzat jogosult a védett természeti terület és érték állapotára vonatkozóan tájékozódni és ellenőrizni, hogy a terület kezelője jelen rendelet és a kezelési tervben meghatározottak alapján kezeli a természetvédelmi területet és értéket.
- (2) A helyi jelentőségű védett természeti területek és értékek állapotát és annak változásait folyamatosan figyelemmel kell kísérni. A folyamatosan végzet vizsgálat célja, hogy a község természeti értékeinek állapotáról és a védelem érdekében szükséges teendőkről a képviselő-testület tagjai tájékozódhassanak, illetve a település lakosságát tájékoztassák.
- (3) A helyileg védett természeti területek és értékek állapotának figyelemmel kísérése, illetve a 10 évenkénti felülvizsgálat feladatának megvalósítása a jegyző kötelezettsége.
- (10) A képviselő-testület megvonja a védettséget, ha az már nem szolgálja a természeti területtel és értékkel kapcsolatos, e rendelet 2. §-ában meghatározott célt.
- (11) A jegyző korlátozhatja, felfüggesztheti vagy megtilthatja a helyi védett természeti terület, illetve természeti érték és annak termőhelyét károsító vagy súlyosan veszélyeztető tevékenységet.

7. §

- (1) A védelem alá vont területek, értékek megóvásáról, őrzéséről, fenntartásáról, helyreállításáról az önkormányzat gondoskodik. E feladat ellátásával
 - a) az önkormányzat tulajdonában álló területeken a terület mindenkori kezelőjét, ennek hiányában a tényleges használóját,
 - b) egyéb területeken a terület mindenkori tulajdonosát, vagy kezelőjét vagy használóját is megbízhatja.
- (2) A tulajdonos (vagy kezelő, használó) köteles kártalanítás ellenében túrni a természetvédelmi hatóságnak a védett természeti érték és termőhely oltalma, tudományos megismerése vagy bemutatása érdekében végzett tevékenységét.
- (3) A tulajdonos (vagy kezelő, használó) köteles túrni, hogy a természetvédelmi hatóság a természeti terület, érték oltalma, tudományos megismerése érdekében ingatlanát időszakosan használja, de csak olyan mértékben, hogy az a tulajdonos (vagy kezelő, használó) mindennapi életvitelét nem zavarhatja.
- (4) Az ingatlan mindenkori tulajdonosa (használója) köteles túrni a védetté nyilvánítás ingatlan-nyilvántartásba történő bejegyzését.

Vegyes rendelkezések

8. §

Az e rendeletben nem szabályozott kérdésekben a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

Az önkormányzat képviselő-testülete felkéri a társadalmi szervezeteket, intézményeket, valamint az egész lakosságot, hogy segítsék elő a rendeletben megfogalmazott célok és feladatok megvalósítását.

E rendelet a kihirdetése napján lép hatályba.

A rendelet hatályba lépésével egyidejűleg a helyi jelentőségű természeti területek védetté nyilvánításáról szóló 12/2004.(III.02.) önkormányzati rendelet hatályát veszti.

E rendelet a belső piaci szolgáltatásokról szóló az Európai Parlament és a Tanács 2006/123/EK irányelvnek való megfelelést szolgálja.

Békésszentandrás, 2011. július 15.

Sinka Imre
polgármester

Dr. Olasz Imréné dr.
jegyző

Záradék:

Jelen rendelet kihirdetésre került 2011. július 18-án.

Békésszentandrás, 2011. július 18.

Dr. Olasz Imréné dr.
jegyző

1.számú melléklet
a 17/2011.(VII.18.) önkormányzati rendelethez

A rendelet 3. §-ában leírt helyi természetvédelmi védettséget élvező természeti területek és értékek jegyzéke és kezelési tervei.

1. Szarvas-Békésszentandrás holtág menti természetszerű erdősáv

A terület helyrajzi száma: 2538/3

Művelési ág: erdő

Tulajdonos: Békésszentandrás Nagyközség Önkormányzata

Mérete: 14 202 m²

Térképmellékleten száma: 12

A védetté nyilvánítás indoka: A védetté nyilvánított terület a település szegélyében, Szarvas-Békésszentandrás holtág partján található. Zömmel idős, természetes növekedésű és színezettségű, ligeterdő-jellegű élőhely. Gyakoriak az őshonos, azon belül a tájhonos cserje- és fajok. A holtággal együtt fontos ökofolyosó. Fészkelő madárfaunája gazdag.

Védelmi célok, kezelési feladatok: Elsődleges cél a természetszerű erdőhabitus fenntartása. Ehhez a nem kívánatos tájidegen fa és cserje fajok (akác, amerikai kőris, zöld juhar, gyalogakác stb.) eltávolítása és a tájhonosak pótlólagos ültetése szükséges. Az erdőterület védelme, a kiegyensúlyozottabb ökológiai helyzet elérése és a fészkelő madárvilág nyugalma érdekében sűrű cserje sáv létesítése kívánatos a terület 44-es számú főúttal határos szegélyében. Madárodúk elhelyezésével a fészkelő madárfauna fenntartható, gazdagítható. A terület szabadon látogatható. A környezeti nevelés és a zöldszturizmus színtereként a Körösvidék tájhonos cserjéit, fáit és az erdő élővilágát bemutató tanösvény kialakítása oktatási-bemutatói célokat szolgálhat. A vízparti ligetes szegélyen a védelmi célokkal összeegyeztethető módon, a kulturált pihenést szolgáló infrastruktúra (padok, móló) kiépítése lehetséges. Tűzgyújtás csak a kijelölt helyen történhet. A védettséget hatósági táblával kell jelezni.

2. Az un. Pázsit-tó és környéke

A terület helyrajzi száma: Békésszentandrás 591/1 *(térképmellékleten: 11. terület)*

Művelési ág: kivett út, park, csatorna, árok, halastó

Tulajdonos: Békésszentandrás Nagyközség Önkormányzata

Mérete: 106 962 m²

Térképmellékleten száma: 11

A védetté nyilvánítás indoka: A település északi szegélyén található Pázsit-tó és az ahhoz kapcsolódó száraz és üdebb gyepek, szoliter és csoportos fák értékes élőhely-együttest alkotnak és tájképi szerepük is meghatározó. A természetszerű víztér nádasai, az elszórtan növvő fehér füzek fontos madár költőhelyek. Rendszeresen fészkel a barna rétihéja, a nádirigó, a foltos nádi poszáta, a vízityúk, időnként a pocgém és a bölömbika. A tó jelentős szerepet tölt be a környék kétélűinek szaporodásában is.

Védelmi célok, kezelési feladatok: A meglévő értékek megőrzése mellett, a tavat, a természetszerű fás foltokat és a gyepeket bázisként használva egy változatos mintázatú élőhely-együttes kialakítása és fejlesztése a természetvédelmi cél. A tó vízterének adott időszakban ökológiai szempontból szükséges magasságú vízszintjét elsősorban a környék belvizeinek szabályozott tározásával lehet elérni. A stabil vízháztartás kialakításához környezetbarát és költséghatékony megoldás lehet a szélkerekes szivattyúval történő vízpótlás. A víztér növelése érdekében, - előzetes felmérés alapján - a helyenként felszaporodott iszap kikotrására is szükség lehet. A kikotort iszap egy részének felhasználásával kisebb szigetek illetve egy félsziget

alakítható ki a tómederben. A tavat környező gyepterületek degradáltabb részein tájhonos cserjék és fák foltjainak ültetése is elérendő cél. Az utóbbi két beavatkozással az ökoton-hatáson keresztül a természetes faj diverzitás növelhető. A gyepek kezelése a látogatók által járt területrészekon kaszálással, máshol kaszálással és legeltetéssel történhet. A terület szabadon látogatható, de a tó környékén a fészkelő vagy vonuló madárvilág védelme érdekében a tartózkodás térben és időben korlátozható. Egy, a területet behálózó tanösvény kiépítésével - melynek része lehet, egy a tóban létesítendő egyik földnyelven elhelyezett megfigyelő-torony is - látványos módon mutatható be a terület élővilága. A tanösvény elsősorban a helyi általános iskola nevelési-oktatási programjának megvalósítását segítheti, de az útvonal mentén elhelyezhető padok az ideérkező turisták pihenését is szolgálhatják. Gépkocsival csak az arra kijelölt utakon lehet közlekedni. Tűzgyújtás csak a kijelölt helyen történhet. A védettséget hatósági táblával kell jelezni. .

3. A Szarvas-Békésszentandrás holtág menti nádas-fás-gyepes élőhely mozaik, az un. Pityi-gát mente

A terület helyrajzi száma: Békésszentandrás 0215/5, 0148 (*térképmellékleten: 10. terület*)

Művelési ág: kivett, udvar, park, parkerdő, csatorna, tó,

Tulajdonos: Békésszentandrás Nagyközség Önkormányzata

Mérete: 12 155 m²

Térképmellékleten száma: 10

A védetté nyilvánítás indoka: A védelemre javasolt terület a Szarvas-Békésszentandrás holtág mentén található száraz és üde gyep és fás foltokból valamint a partszegélyben és a holtág vízterében található nádasból álló élőhely-mozaik. A fásodott részekon jellemzőek a puhaliget fajtái, de előfordulnak kivadult és tájidegen és nemesített fa és cserje fajok (dió, gyalogakác, amerikai kőris, zöld juhar, mirabolán-szilva stb.) is. A terület madár faunájában előfordulnak a nádi énekesek, a törpegém, mezei poszáta, töviszúró gébics. A nádas egyes halfajok számára fontos ikrázó hely.

Védelmi célok, kezelési feladatok: A természetvédelmi cél a természetes folyamatokat segítő aktív beavatkozásokkal a változatos mintázatú élőhely-együttes fenntartása és fejlesztése. A degradáltabb területrészekon a nem kívánatos tájidegen fák és cserjék (akác, amerikai kőris, zöld juhar, gyalogakác) eltávolítása után, azok helyén hosszú távú természetvédelmi fejlesztéssel változatos méretű és alakú öblök alakíthatók ki. A tájhonos fák pótlását szükség szerint kell végezni. A gyepes foltok kezelése kaszálással történik. A természeti értékek bemutatása információs tábla kihelyezésével valósul meg. A védettséget hatósági táblával kell jelezni.

2. számú melléklet
a 17/2011.(VII.18.) önkormányzati rendelethez

Javaslat Békésszentandrás Nagyközség Önkormányzata részére
természeti területek és természeti értékek helyi védetté nyilvánításához

Készítette:
Tóth Tamás 2011. július 12.

1. Szarvas-Békésszentandrás holtág menti természetszerű erdősáv

A terület helyrajzi száma: 2538/3 (térképmellékleten: 12. terület)

Művelési ág: erdő

Tulajdonos: Békésszentandrás Nagyközség Önkormányzata

Mérete: 14 202 m²

A védetté nyilvánítás indoka: A védelemre javasolt terület a település szegélyében, Szarvas-Békésszentandrás holtág partján található, zömmel idős, természetes növekedésű és színtezettségű, ligeterdő-jellegű élőhely. Gyakoriak az őshonos, azon belül a tájhonos cserje- és fafajok. A holtággal együtt fontos ökofolyosó. Fészkelő madárfaunája gazdag.

Védelmi célok, kezelési feladatok: Elsődleges cél a természetszerű erdőhabitus fenntartása. Ehhez a nem kívánatos tájidegen fa és cserje fajok (akác, amerikai kőris, zöld juhar, gyalogakác stb.) eltávolítása és a tájhonosak pótlólagos ültetése szükséges. Az erdőterület védelme, a kiegyensúlyozottabb ökológiai helyzet elérése és a fészkelő madárvilág nyugalma érdekében sűrű cserje sáv létesítése javasolt a terület 44-es számú főúttal határos szegélyében. A környezeti nevelés és a zöldturizmus színtereként a Körösvidék tájhonos cserjéit, fáit és az erdő élővilágát bemutató tanösvény kialakítása oktatási-bemutatói célokat szolgálhat. Madárodúk elhelyezésével a fészkelő madárfauna fenntartható, gazdagítható. A terület vízparti ligetes szegélyén a védelmi célokkal összeegyeztethető módon a kulturált pihenést szolgáló infrastruktúra (padok, móló) kiépítése lehetséges. A terület helyi védelem alá helyezése után a védettségre vonatkozóan hatósági táblát kell kihelyezni.

2. Az un. Pázsit-tó és környéke

A terület helyrajzi száma: Békésszentandrás 591/1 (térképmellékleten: 11. terület)

Művelési ág: kivett út, park, csatorna, árok, halastó

Tulajdonos: Békésszentandrás Nagyközség Önkormányzata

Mérete: 106 962 m²

A védetté nyilvánítás indoka: A település északi szegélyén található Pázsit-tó és az ahhoz kapcsolódó száraz és üdebb gyepek, szoliter és csoportos fák értékes élőhely-együttest alkotnak és tájképi szerepük is meghatározó. A természetszerű víztér nádasai, az elszórtan növekvő fehér fűzök fontos madár költőhelyek. Rendszeresen fészkel a barna rétihéja, a nádírigó, a foltos nádi poszáta, a vízityúk, időnként a pocgém és a bölömbika. A tó jelentős szerepet tölt be a környék kétélűinek szaporodásában is.

Védelmi célok, kezelési feladatok: A meglévő értékek megőrzése mellett, a tavat, a természetszerű fás foltokat és a gyepeket bázisként használva egy változatos mintázatú élőhely-együttes kialakítása és fejlesztése a természetvédelmi cél. A tó vízterének adott időszakban ökológiai szempontból szükséges magasságú vízszintjét elsősorban a környék belvizeinek szabályozott tározásával lehet elérni. A stabil vízháztartás kialakításához környezetbarát és költséghatékony megoldás lehet a szélkerekes szivattyúval történő vízpótlás.

A víztér növelése érdekében, - előzetes felmérés alapján - a helyenként felszaporodott iszap kikotrására is szükség lehet. A kikotort iszap egy részének felhasználásával kisebb szigetek illetve egy félsziget alakítható ki a tómederben. A tavat környező gyepterületek degradáltabb részein tájhoson cserjék és fák foltjainak ültetése is elérendő cél. Az utóbbi két beavatkozással az ökoton-hatáson keresztül a természetes faj diverzitás növelhető. Egy, a területet behálózó tanösvény kiépítésével - melynek része lehetne a tóban létesítendő egyik földnyelven elhelyezett megfigyelő-torony is - látványos módon mutatható be a terület élővilága. A tanösvény elsősorban a helyi általános iskola nevelési-oktatási programjának megvalósítását segítheti, de az útvonal mentén elhelyezhető padok az ideérkező turisták pihenését is szolgálhatják. A terület helyi védelem alá helyezése után a védettségre vonatkozóan hatósági táblát kell kihelyezni.

3. A Szarvas-Békésszentandrás holtág menti nádas-fás-gyepes élőhely mozaik, az un. Pityi-gát mente

A terület helyrajzi száma: Békésszentandrás 0215/5, 0148 *(térképmellékleten: 10. terület)*

Művelési ág: kivett, udvar, park, parkerdő, csatorna, tó,

Tulajdonos: Békésszentandrás Nagyközség Önkormányzata

Mérete: 12 155 m²

A védetté nyilvánítás indoka: A védelemre javasolt terület a Szarvas-Békésszentandrás holtág mentén található száraz és üde gyep és fás foltokból valamint a partszegélyben és a holtág vízterében található nádasból álló élőhely-mozaik. A fásodott részeken jellemzőek a puhaliget fajtái, de előfordulnak kivadult és tájidegen és nemesített fa és cserje fajok (dió, gyalogakác, amerikai kőris, zöld juhar, mirabolán-szilva stb.) is. A terület madár faunájában előfordulnak a nádi énekesek, a törpegém, mezei poszáta, tövisszúró gébics. A nádas egyes halfajok számára fontos ikrázó hely.

Védelmi célok, kezelési feladatok: A természetvédelmi cél a természetes folyamatokat segítő aktív beavatkozásokkal a változatos mintázatú élőhely-együttes fenntartása és fejlesztése. A degradáltabb területrészeken a nem kívánatos tájidegen fák és cserjék (akác, amerikai kőris, zöld juhar, gyalogakác) eltávolítása után, azok helyén hosszú távú természetvédelmi fejlesztéssel változatos méretű és alakú öblök alakíthatók ki. A terület helyi védelem alá helyezése után a védettségre vonatkozóan hatósági táblát kell kihelyezni.

3. számú melléklet
a 17/2011.(VII.18.) önkormányzati rendelethez

